

ETKİLİ DERS ÇALIŞMA

Yaşantılar sonucu davranışlarda meydana gelen kalıcı değişikliklere **öğrenme** denir. Öğrenme yaşamın doğal bir parçasıdır. Dünyaya geldiği ilk andan itibaren her bireyin öğrenme süreci başlar ve hayat boyu devam eder. Öğrenilen yeni bilgiler ek çalışmalar, ödev ve projelerle pekiştirilir. Bu çalışmalar sırasında da öğrencilerin etkili çalışma becerilerini kullanmaları gerekir.

Etkili ders çalışma becerileri; eksiklerini farkedebilme, zamanı planlayabilme ve yönetebilme, hedef oluşturabilme ve etkili çalışma yöntemlerini kapsar. Çalışma alışkanlığının kazanılması ve geliştirilmesi okul yılları süresince olur. Bu yıllarda kazanılan ya da kazanılması beklenen beceriler, bireyin hayatı boyunca ihtiyaç duyacağı zamanını yönetebilme ve yaşamda disiplinli olma becerilerinin altyapısını oluşturur.

Liseye geçiş ile birlikte öğrencilerin etkili ders çalışma becerilerinin geliştirilmesi daha fazla önem kazanmaktadır. Lise döneminde öğrenciler, ders sayısının artması, derslerin çeşitlenmesi, sorumlulukların artması, başarı ve performansın daha çok değerlendirilmeye başlanması ile birlikte ders çalışma alışkanlığı kazanabilmek için anne babalarının desteğine ve yönlendirmesine ihtiyaç duyabilirler. Bu süreçte anne babalar da zaman zaman “Çocuğum nasıl ders çalışmalı?”, “Ödevlerine ne ölçüde müdahale etmeliyim”, “Ders çalışma alışkanlığımı nasıl kazandırabilirim?”, “Zamanını nasıl verimli kullanabilir?” vb. sorulara yanıt arayabilirler ve bu konuda desteğe gereksinim duyabilirler.

Etkili ders çalışma davranışının temelinde, öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren kendi sorumluluklarını almaları, öğrenme ve başarabilmenin mutluluğunu yakalamaları vardır. Anne babaların çocuklarının gelişimleri için onların görevlerini üstlenmek yerine, onlara destek olarak ve yapacakları iş konusunda ipuçları vererek sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmaları gerekir. Küçük yaşlardan itibaren sorumluluklarını yerine getirebilen öğrenciler, ortaokul döneminde ders çalışma ve ödev yapma sorumluluklarını yerine getirmekte güçlük çekmeyecektir.

Çocuğunuz Etkili Ders Çalışma Becerilerini Geliştirirken Aşağıdaki Konularda Ona Destek Olabilirsiniz

Çalışma Ortamının Düzenlenmesi

Fiziksel ve çevresel koşullar dahilince öncelikle çalışmak için uygun bir ortam hazırlanmalıdır. Her zaman ona uygun bir oda olmayabilir ancak sürekli olarak kullanabileceği bir ders çalışma köşesi hazırlamak çocuğunuzun verimli çalışmasına yardımcı olur. Çalışma ortamının evin gürültüsünden uzak sessiz bir köşede dikkati dağıtacak öğelerden uzak olması en önemli şarttır. Ayrıca aydınlatmasının iyi olması, havalandırılmış olması, bir çalışma masası ya da çok dağılmadan oturabileceği bir koltuk olması ve gerekli materyalleri (kalem, kitap, sözlük vb.) elinin altında bulundurması önemlidir.

Hedeflerin Oluşturulması

Öğrenme için motivasyon gereklidir. Ulaşılabilecek aynı zamanda biraz zorlayıcı olan hedefler belirlemek, çocuğunuzun motivasyonunu artırır. Yapılan araştırmalar, başarıyı yakalayan kişilerin net ve açık hedefleri olduğunu göstermektedir.

Çalışma Zamanının ve Düzeninin Belirlenmesi

Zaman yönetimi, hedeflere ulaşmada önemli bir kaynak olan zamanı verimli kullanma çabasıdır. Zamanını yönetmesini isterken ve zaman planlaması yaparken çocuğunuzun yorucu bir gün sonunda eve döndüğü gerçeğini aklınızda tutarak öncelikle ona bir dinlenme zamanı tanıyın. 1-1.5 saatlik bir dinlenmeden sonra çalışmaya başlaması ve ödevlerini geç saatlere bırakmaması konusunda yönlendirici olun. Ödevlerini ona sürekli olarak hatırlatmak, bu ödevlerin bir yük gibi görölmesine neden olabilir. Bunun yerine, onunla konuşarak ödevlerini zamanında ve düzenli yapmanın yararlarını birlikte bulabilir, yine birlikte bir zaman çizelgesi oluşturabilirsiniz.

Zaman Tuzaklarının Fark Edilmesi

Zamanını iyi kullanabilmek için öncelikle zaman kaybettiren şeyler belirlenmelidir. Çalışma anında hayallere dalmak, uzayıp giden telefon konuşmaları yapmak, arkadaşlara ya da kardeşe “hayır” diyememek, televizyona, bilgisayara takılıp kalmak etkili ve planlı çalışmayı engelleyen tuzaklardır.

Önceliklerin Saptanması

Hangi derslerde daha çok çalışmaya ihtiyaç duyduğu ya da hangi ödevin ne kadar zaman alacağı gibi konularda sıralama yapmasını istemek faydalı olabilir. Örneğin, çalışmaya notu düşük olan ya da zorlandığı dersten başlaması uygun olabilir.

Öğrenciler zaman zaman ödevde başlama konusunda isteksiz olup erteleme eğilimi gösterebilmektedir. Böyle bir durum var ise, en kolay bulduğu ya da en çok zevk aldığı dersle başlamasını önerebilirsiniz. Ayrıca çalışma sırasında arka arkaya gelecek derslerin mümkün olduğu ölçüde birbirinden farklı olmasında da yarar vardır. İçerikleri ağıısından benzer olan derslerin peş peş çalışılması öğrenmeyi zorlaştırabilir. Örneğin Türkçe dersinden sonra Matematik dersine çalışılabilir.

Tekrar Yapılması

Daha önce de bilgilendirdiğimiz gibi tekrar etmek, etkili bir çalışma için olmazsa olmazlardandır. Tekrar çalışmaları yapılmazsa belli bir süre sonra öğrenilen bilgiler unutulur. Unutmak normal bir sonuçtur. Araştırmalara göre bir öğrenci öğrendiklerinin %70' ini bir saat içinde, %80' ini de bir gün içinde unutmaktadır. Çocuğunuzun günde 10-15 dakikasını ayırarak yapacağı tekrar, yeni öğrendiği bilgileri unutmamasını, bilgileri hafızaya yerleştirmesini sağlar.

Okul Hazırlığının Yapılması

Ödevlerin yapılması kadar önemli olan bir diğerkonu da, çocuğunuzun okul için gerekli ödev, proje ve materyalleri eksiksiz olarak okula getirmesidir. Bir sonraki gün için gerekli olan eşyaların önceden hazırlanması alışkanlık haline getirilmesi gereken bir diğerbeceridir.

Ödevlerin Tamamlandığına Emin Olunması

Etkili ders çalışma ve düzenli ders yapma alışkanlığı edinene kadar çocuğunuzun ödevini düzenli ve tam yapıp yapmadığını gözden geçirmelisiniz. Bunu yaparken de öncelikle onun kendi başına eksiklerini, yanlış yaptıklarını görmesine yardımcı olarak kontrolün kendisinde olduğunu fark etmesini sağlayabilirsiniz. Çabasını ve düzenli çalışmasını destekleyerek, bu konuda takdir ederek sadece aldığı iyi notları değil, öğrenme sürecinin tümünü değerlendirmeniz onu tümüyle öğrenmeye güdüleyecektir.

Dinar Anadolu İmam Hatip Lisesi PDR Servisi